

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

การวิจัยศึกษาแนวทางความอยู่รอด ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ
A study of survival approaches. Of small private schools in the system

อำนวยการ เอกทวีวัฒน์, ดร.อารดา มหามิตร

บัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มวิชาการจัดการ

คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

E-Mail Amtc24@Gmail.com

กลุ่มวิชาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ถนน วิภาวดีรังสิต เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

E-mail arradam@Gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง แนวทางความอยู่รอด จากการยุบและปิดโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ วัตถุประสงค์ของการศึกษา. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของบุตร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์ปัญหาและทางเลือกจึงเสนอ แนวทาง ดังนี้ 1. การพัฒนาผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร 2. การ สร้างมาตรฐานการศึกษา (เข้าสู่ระบบโรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School)3. การสร้าง เพื่อนร่วมงานให้มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นเลิศ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความภักดีต่อองค์กร

คำสำคัญ : ความอยู่รอดโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก

Abstract

Research article on way of survival from the collapse and closure of small private schools in the system Objective of the study. And to study factors affecting the decision to choose a school the following guidelines are proposed. 1. Development of the top executives of educational institutes as leaders with a vision for organizational development. 2. Creation of educational standards. (Login to the world-class standard school system World-Class Standard School)3. Building colleagues to strive for excellence. Create an organizational culture that is loyal to the organization.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลสารสนเทศจังหวัดเชียงใหม่ปี 2565 หารายละเอียดจำนวนสถานศึกษาที่อยู่ในระบบมีทั้งหมด 151 โรงเรียน โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ประกอบด้วยนักเรียน 1-299 คน จำนวน 22 โรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กได้รับงบประมาณการจัดการตามปริมาณของนักเรียน และนักเรียนมีแนวโน้มเลือกเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมกว่า ส่งผลให้ปริมาณนักเรียนลดน้อยลง กระทบต่อการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากร

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาสิ่งแวดล้อมมีผลทางตรงและทางอ้อม

1. อัตราการเกิดของเด็กไทยที่มีปริมาณที่ลดลงเฉลี่ยปีละ 40,130.8 คน
2. แนวโน้มการปิดตัวลงของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ผลกระทบจากปริมาณของนักเรียนที่มีจำนวนน้อยมีด้วยกันหลายประการ คือ

1. งบประมาณมีจำกัดต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจ่ายค่าตอบแทนครูบุคลากร
2. ได้รับเงินสนับสนุนตามรายหัวของนักเรียน เมื่อมีนักเรียนจำนวนน้อยรายได้ก็น้อยตาม
3. ไม่สามารถเพิ่มหลักสูตรวิชาเลือกได้ ตัวเลือกสำหรับวิชาเลือกเรียนน้อย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาขององค์กร

1. ความไม่แน่นอนของจำนวนนักเรียนที่จะเรียนในโรงเรียนในปีการศึกษานั้นๆ เพราะนักเรียนย้ายกลางคัน และแนวโน้มการเพิ่มหรือลดของปริมาณนักเรียน
2. การวางแผนงบประมาณที่จะต้องบริหารจัดการ เป็นค่าตอบแทนครูบุคลากร ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายรายเดือน ที่ลดลงเนื่องจากปริมาณรายได้จากค่าเล่าเรียนที่ลดลง
3. การวางแผนกำลังบุคลากรครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องดำเนินการพันธกิจการศึกษาเพื่อนักเรียนที่ยังอยู่กับโรงเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนศึกษาข้อจำกัดและแนวโน้มโรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนเอกชนในระบบ ขนาดเล็กจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการอยู่รอดจากการยุบและปิดโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ให้เป็นที่ยอมรับแล้ว ผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาเรียน

3. ขอบเขตของเนื้อหา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 ทฤษฎีสวนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix Factors) (Kotler, 2011) เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ผู้บริหารองค์กรหรือนักการตลาดใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินการทางการตลาดเพื่อ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) บุคลากร (People) กระบวนการ (Process) และ ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence)

3.2 ทฤษฎีการตัดสินใจ

เป็นการพิจารณาทางเลือกปฏิบัติหรือการเลือกแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดจากสถานการณ์ที่มีทางเลือกหลายแนวทางซึ่งเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการและตรงตามความสำเร็จที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Pongsiroj, 1997; Sereerat, 1998; Bangmo, 2005) นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด

3.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

ราช ศิริวัฒน์ 2559 (<https://doctemple.wordpress.com/2017/01/25>) ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3.1 ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

<p>ปัจจัยวัฒนธรรม</p> <p>1.วัฒนธรรม 2.วัฒนธรรมย่อย</p> <p>3.ชั้นทางสังคม</p>	<p>ปัจจัยทางสังคม</p> <p>1.กลุ่มอ้างอิง 2.กลุ่มครอบครัว</p> <p>3.บทบาทและฐานะ</p>
<p>ปัจจัยส่วนบุคคล</p> <p>1.อายุ 2.อาชีพ</p> <p>3.รายได้ 4.การศึกษา</p> <p>5.รูปแบบการศึกษา</p>	<p>ปัจจัยด้านจิตวิทยา</p> <p>1.การจูงใจ 2.การรับรู้</p> <p>3.การเรียนรู้ 4.ความเชื่อ</p> <p>5.ทัศนคติ</p>
<p>ปัจจัยการตลาด</p> <p>1. ผลิตภัณฑ์ 2. ราคา 3. ช่องทางจัดจำหน่าย 4. การส่งเสริมการตลาด</p> <p>5. บุคคล 6. กระบวนการ 7. สิ่งแวดล้อม</p>	

3.4 เครื่องมือในการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง SWOT Analysis อภิชัย (2555: 47-73) อธิบายว่า SWOT Analysis คือ การวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน โดยการสำรวจจากสภาพการณ์

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

4. ผลการศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ จังหวัดเชียงใหม่ ในรูปแบบสอบถามออนไลน์ Google form ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2566 สิ้นสุดวันที่ 12 มีนาคม 2566 จำนวน 390 ตัวอย่าง อายุของผู้ให้ข้อมูล เฉลี่ยอยู่ในช่วง 41-50 ปี ส่วนเพศ คือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.59 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.41 ส่วนการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.56 อาชีพคือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 31.54 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.62

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบจังหวัดเชียงใหม่ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 ราย เพื่อทราบมุมมองที่แตกต่างตามบริบทของโรงเรียน ได้แก่ จุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาพบเจอในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ทางการตลาด 7 Ps และการรับมือต่อการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

4.2.1 จุดเด่นจุดด้อยโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.1 จุดเด่นจุดด้อยโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ จังหวัดเชียงใหม่

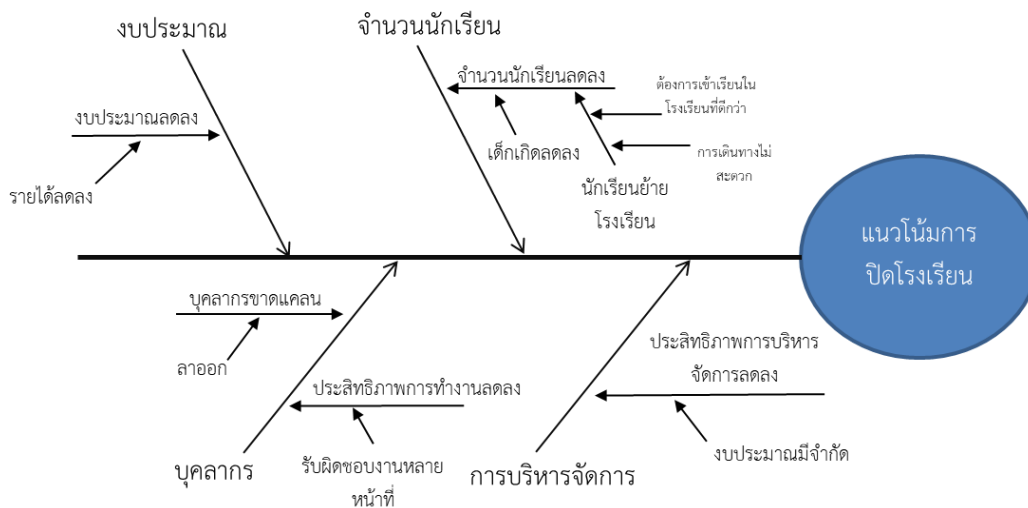
จุดเด่น	จุดด้อย/ข้อจำกัด
1. อาคารสถานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	1. ขาดแคลนบุคลากร ต้องทำงานหลายหน้าที่ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานไม่ดีเท่าที่ควร
2. ครูสามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง และสามารถพัฒนาเป็นรายบุคคลได้	2. ครูบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เนื่องจาก การลาออก ทำให้การสอน และงานขาดความต่อเนื่อง
3. บุคลากรสามารถทำงานได้หลากหลายหน้าที่	3. งบประมาณในการบริหารจัดการมีจำกัด เช่น ค่าจ้างบุคลากร เจ้าหน้าที่
4. ผู้ปกครองนักเรียนสามารถเข้าถึงผู้บริหารและครูได้	4. จำนวนนักเรียนมีแนวโน้มลดลง
5. เป็นโรงเรียนทางเลือกสำหรับผู้ปกครองที่มีความสนใจรูปแบบการศึกษาที่มีความแตกต่างตามบริบทของสังคม	

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อผู้ปกครองในการย้ายสถานศึกษาของบุตรหลาน

- 1) การเรียนการสอนของโรงเรียนปลายทางพร้อมกว่า และต้องการพัฒนาบุตรหลานด้านวิชาการ
- 2) การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครอง ระยะทาง 接送ไม่สะดวก
- 3) การเปลี่ยนครูประจำชั้นและประจำวิชาบ่อย การเรียนไม่ต่อเนื่อง
- 4) โรงเรียนไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- 5) ย้ายไปโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนที่ดีกว่า

4.4 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ตามที่ได้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามมุมมองของผู้ปกครองและนำผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา มาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาด้วยแผนภาพสาเหตุและผล (Cause & Effect Diagram) ดังรูปที่ 4-1

ภาพที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของแผนผังสาเหตุและผลของการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบ จังหวัดเชียงใหม่

4.5 แนวทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาและทางเลือกจึงเสนอแนวทางดังนี้

1. การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีแนวคิดแบบผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงต่อการจัดการธุรกิจการศึกษา การพัฒนาผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร จัดลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วประยุกต์ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

2. การสร้างมาตรฐานการศึกษา เนื่องจากการสร้างมาตรฐานที่สูงและเป็นที่ยอมรับ การตอบรับจากลูกค้า หากผลลัพธ์ของโรงเรียนเป็นที่รู้จัก ชื่อเสียงที่ดีมาตรฐานการศึกษาจะเป็นจุดขายตัวเองได้

3. การสร้างเพื่อนร่วมงานให้มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นเลิศ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความภาคภูมิใจต่อองค์กร เมื่อเพื่อนร่วมงานมีแนวคิดที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผู้บริหารที่มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นเลิศ องค์กรจะขับเคลื่อนร่วมกันสู่ความเป็นเลิศ

4.6 การประเมินทางเลือก

1. การพัฒนาผู้บริหารของสถานศึกษา หลักสูตร FTE Business course เป็นหลักสูตรธุรกิจสำหรับผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ทายาทธุรกิจ สอนเรื่องที่นักธุรกิจแบบคุณต้องรู้ ถ่ายทอดโดยนักธุรกิจ CEO ชำนาญในไทย แשרประสบความสำเร็จ Key Success ของธุรกิจ

2. เข้าระบบโรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School หลักสูตรนี้จะมีที่มาและสร้างประโยชน์ในมิติต่างๆ คือหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของการศึกษาอย่างแท้จริงซึ่งประกอบไปด้วย

ข้อดี 1.) ครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่เป็นผู้ นำ มีความสามารถในการค้นคว้า ใช้การวิจัยนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ 2.) ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลจะได้รับการพัฒนาเพื่อพัฒนาองค์กร 3.) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน

3. การสร้างเพื่อนร่วมงานให้มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นเลิศ การพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศในด้านทรัพยากรมนุษย์นี้ ได้ออกแบบเป็นการเฉพาะเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เข้าใจวิธีการบริหารทรัพยากร

ข้อดี เมื่อเพื่อนร่วมงานทุกคน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อุปสรรคช่วยกันแก้ก็จะประสบความสำเร็จ

5. สรุปผลการศึกษา

เนื่องจากการจัดการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนในระบบ ขนาดเล็กจังหวัดเชียงใหม่ พบปัญหา คือ

1. ปริมาณ เด็กเกิดใหม่ลดลง ที่ส่งผลให้นักเรียนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนลดน้อยลง
2. พฤติกรรมการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกโรงเรียนให้บุตร จากแบบสำรวจด้วยแบบสอบถามพบว่า ผู้ปกครองให้คะแนนให้กับ ความสุขของลูกในโรงเรียน และอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมของการจัดการศึกษา ดังนั้น การตลาดที่ได้เปรียบที่จะสามารถสร้างแรงดึงดูดได้มากที่สุด คือ อาคารสถานที่และ ความสุขของเด็กในโรงเรียน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 เทียบกับทฤษฎี

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดเชียงใหม่ แบบสัมภาษณ์ สอดคล้องกับทฤษฎี ประยุกต์ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด 7Ps มาใช้ให้ดีกว่า คู่แข่งในตลาดเดียวกันอย่างเคร่งครัด สถานศึกษาที่มีผู้บริหารนำนวัตกรรมการจัดการองค์กร เช่น เริ่มด้วยการเข้ารับการอบรมหลักสูตร FTE Business course เป็นหลักสูตรธุรกิจสำหรับผู้บริหาร เจ้าของกิจการ กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนองค์กรตลอดจนการประยุกต์จุดแข็งที่ตนมีอยู่สร้างจุดขายต่อไป

5.2.2 เทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในระบบจังหวัดเชียงใหม่ เทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น งานวิจัยโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสอดคล้องกัน ปัญหาที่พบเหมือนกันคือ

1. งบประมาณค่าใช้จ่ายที่มีจำกัด จากการรับเงินสนับสนุนค่าเล่าเรียนจากรัฐบาลคิดตามรายหัวของเด็กนักเรียน
2. ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียนทำให้การจัดการได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ
3. อัตราการเกิดของประชากรลดลง ปัญหานักเรียนออกกลางคันส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น
4. นโยบายการจัดการโรงเรียนขนาดเล็กขาดความต่อเนื่อง แนวทางการดำเนินการไม่ชัดเจน มีทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการยุบรวมโรงเรียนหรือไม่ให้ยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก
5. ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนในเมือง ที่มีขนาดใหญ่มีความพร้อมกว่าในมุมมองของผู้ปกครอง
6. ขาดผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาที่ยังคงความเป็นโรงเรียนแบบระบบเดิม

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งนี้

ข้อเสนอแนะประเด็นปัญหาในการศึกษาและแนวทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาพบปัญหาในการดำเนินการศึกษาดังนี้ 1. การเก็บข้อมูล อยู่ในช่วงปลายภาคเรียนของปีการศึกษาของนักเรียน 2. การเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเฉพาะผู้ปกครอง โรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดเชียงใหม่ที่อาจเกิดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากแนวโน้มการย้ายโรงเรียน เนื่องจากเศรษฐกิจของครอบครัวที่รายได้ลดลงและการเตรียมตัวปรับขึ้นค่าเล่าเรียนในปีการศึกษาถัดไป

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

บรรณานุกรม

- นุชรัตน์ ประสิทธิ์ศิลป์ชัย. (2563). การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2565)
- ชัยพร จูผลดี. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเลือกเรียนระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาในจังหวัดนนทบุรี.
- อิสรา อิ่มลาภ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับประสิทธิผลการควบคุมภายในของบริษัท เอ็กซอนโมบิล จำกัด.
- Journal of Modern Learning Development ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2564) ภริณ ธนะโชติภน และ เพ็ญณี แนนรท การวิเคราะห์สาเหตุของการออกกลางคัน ซึ่งจากกรอบการศึกษาสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ค้นวันที่ 10 ธันวาคม 2565 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
- ฤทธิ์เจตน์ รินแก้วกาญจน์. (2562). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7Ps และปัจจัยด้านการให้บริการ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการคลินิกการแพทย์แผนจีน หัวเฉียวกรุงเทพมหานคร.
- การบริหารสถานศึกษาสไตล์ Benchmarking ดร.พจน์ พจนพานิชย์กุล (2017) “Benchmarking” เป็นเครื่องมือทางการบริหารจัดการ เพื่อนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ
- แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School ฉบับปรับปรุง 2561 สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ